

LBRIS

We know
books

ALEXANDRU CRISTIAN SURCEL

MARGINILE MARI UNIRI
o perspectivă polemică, francmasonică și profană

Marea Adunare Centenară, Chișinău, 25 martie 2018

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2023

Coperta: Silvia Colfescu
Redactor: Claudia Drăgănoiu
Lector: Alexandra Ciuciulin
Tehnoredactor: Dan Amza
Fotografii din arhiva personală a autorului

Copyright © Alexandru Cristian Surcel, 2023
Copyright © Editura Vreamea pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SURCEL, ALEXANDRU CRISTIAN

**Marginile Marii Uniri : o perspectivă polemică,
francmasonică și profană / Alexandru Cristian Surcel. -**
București : Vreamea, 2023
Conține bibliografie
ISBN 978-606-081-146-6

I. PROLOG

În anul 2018 s-a celebrat Centenarul Marii Uniri. Vorbim de acel moment în care, printr-o succesiune de evenimente care, încă de la începutul aceluia an epocal, păreau foarte improbabil de a se produce, s-au unit cu România mai întâi Basarabia, la 27 Martie/9 aprilie, apoi Bucovina la 28 Noiembrie și, în final, Transilvania, Banatul, Crișana și Maramureșul la 1 Decembrie 1918. Se realiza astfel ultima țintă a proiectului de țară afirmat în zilele revoluției din 1848, o revoluție la care frații francmasoni acum trecuți în eternitate au avut o contribuție primordială. Numitul proiect de țară a îmbinat armonios idealul modernizării și al integrării în Occidentul civilizat cu idealul național, al obținerii independenței și al reunirii tuturor românilor într-un singur stat.

Printr-un paradox nu foarte fericit al istoriei, ultimii treizeci și trei de ani ai existenței noastre ne-au pus în fața cam acelorași dileme privind integrarea în Occidentul civilizat, reprezentat azi de Uniunea Europeană și de NATO, dar și referitoare la unitatea națională, în condițiile existenței în prezent a două state românești separate. Cu diferența că avem acum în societate și curente de gândire, aproape absente acum o sută de ani, care încearcă să separe cele două planuri, cel al modernității de cel al unității naționale. Însă nu acesta este subiectul studiului de față.

Totuși, înainte de a coborî în istorie în urmă cu mai bine de un veac, trebuie să observăm că acest prezent

atât de frământat nu ne-a lăsat nici măcar să sărbătorim Centenarul așa cum s-ar fi convenit, darămite să analizăm în profunzime aspectele de destin istoric național implicate, pentru trecut, dar și pentru viitor. În mod cert, manifestările pe care autoritățile României le-au dedicat aniversării celor o sută de ani scurși de la Primul Război Mondial și de la prefacerile profunde declanșate de acesta au fost sub nivelul celor din alte țări. Deși România a fost unul dintre marii câștigători, nu fără o doză consistentă de noroc, dar și cu merite dureros de concrete, ale acelor conjuncturi tragice și complicate.

Societatea civilă a reușit mai mult, în special diferitele ONG-uri și grupuri civice informale care în august 2017 se grupaseră în Alianța Pentru Centenar¹, tocmai în ideea de a se sprijini reciproc în ceea ce ținea de organizarea manifestărilor și evenimentelor anului 2018. Dar și pentru ele apogeul a fost în primul trimestru al anului, când zeci de consilii locale și raionale din Republica Moldova au adoptat declarații simbolice de unire cu România², când a avut loc la Chișinău Marea Adunare Centenară de la 25 martie 2018³ și, două zile mai târziu, când Parlamentul României a adoptat *Declarația pentru celebrarea unirii Basarabiei cu Țara Mamă, România, la 27 martie 1918*⁴.

Aceste evenimente ale primelor trei luni ale anului 2018 au reprezentat și corolarul celui de-al doilea

¹ <https://infoprut.ro/47975-aliana-pentru-centenar-lansata-la-bucuresti-2018-este-despre-basarabia.html>

² <https://www.dw.com/ro/unirea-versus-statalitate/a-42614060>

³ <https://www.dw.com/ro/marea-adunare-centenar%C4%83-de-la-chi%C8%99in%C4%83u-vrem-unire-scoate%C8%9Bi-frontiera-de-pe-prut/a-43123850>

⁴ http://www.cdep.ro/pdfs/oz/20180327_declaratie.pdf

val de unionism de pe cele două maluri ale Prutului, primul val fiind cel de la căderea comunismului și de la destrămarea Uniunii Sovietice (1988-1991). Mai exact, valul care debutase cu aproape un deceniu mai devreme, odată cu „revoluția Twitter” de la Chișinău din 5-8 aprilie 2009⁵ și cu constituirea doi ani mai târziu a Platformei Civice (apoi Unioniste) Acțiunea 2012, cu numeroși voluntari atât în România, cât și în Republica Moldova, dar și în diaspora originară din ambele state⁶.

Ulterior, aniversarea, dar și valorizarea învățăturilor Centenarului au fost îngropate efectiv de tribulațiile unui regim care, de la instaurarea sa în urma alegerilor parlamentare din 11 decembrie 2016, a încercat să dea timpul înapoi către România anilor 1990 și 2000-2004, atacând sistematic toate progresele făcute în materie de stat de drept, de democrație și chiar și în privința unor cauze de genul Roșiei Montane. În ciuda persistentelor proteste #rezist și încercând să genereze în societate o polarizare vecină cu războiul civil. La 10 august 2018, reprimarea violentă a așa-numitului miting al diasporii a readus România pentru o seară sub zodia mine-riadelor din anii 1990-1991 și 1999⁷, ceea ce a permis guvernului pro-rus din Republica Moldova (din ferire efemer) să șicaneze participanții la manifestările dedicate Zilei Limbii Române (31 august).

Prin urmare, celebrările unirii Bucovinei și Transilvaniei au trecut mai degrabă neobservate, după eșecul unei alte teme false, de care puterea din acel moment

⁵ <https://www.dw.com/ro/revolu%C8%9Bia-twitter-din-aprilie-2009-o-revolu%C8%9Bie-neterminat%C4%83/a-19171090>

⁶ <https://actiunea2012.ro/>

⁷ <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/un-an-de-la-protestele-reprimare-violent-in-10-august-2018-ce-nu-s-a-schimbata-tunci-1171782>

a încercat să se agățe: referendumul pentru definiția constituțională a familiei și a căsătoriei⁸.

* *

Ulterior, în cei patru ani care s-au scurs de la Centenarul 2018, au avut loc evoluții majore care au tangențe incontestabile cu subiectele tratate în prezentul studiu.

Pe de o parte, unele dintre personajele care au compus nucleul dur al Platformei Unioniste Acțiunea 2012, respectiv al Alianței Pentru Centenar, au trecut din politica civică, cea a organizațiilor non-guvernamentale și a militanților „din stradă”, în politica propriu-zisă, electorală. Procesul începuse încă din anii 2015-2016, în special după decizia Curții Constituționale a României care a relaxat condițiile pentru înscrierea partidelor politice⁹ și după revolta #Colectiv¹⁰ (noiembrie 2015). Unii activiști unioniști s-au înscris în partidele noi, în special în Uniunea Salvați Bucureștii (USB) și în Uniunea Salvați România (USR).

Mai mult, la nivelul anului 2016 au avut loc negocieri între membri importanți ai USR și actualul deputat George Simion, pe atunci liderul Platformei Unioniste Acțiunea 2012. Acestea au avut ca miză strângerea de semnături de la cetățenii români din Republica Moldova pentru înscrierea USR la alegerile parlamentare ce urmau să aibă loc la 11 decembrie 2016. Condiția pusă de George Simion pentru ca voluntarii din Republica Moldova ai Acțiunii 2012 sau din alte organizații unioniste apropiate acesteia să strângă semnături

⁸ https://adevarul.ro/news/politica/ce-s-a-intamplat-referendumul-familiei-1_5d9b2c64892c0bb0c6581013/index.html

⁹ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/167290>

¹⁰ <https://revistasferapoliticii.ro/sfera/187/art02-Tusa.php>

pentru USR a fost ca doi militanți mai vechi ai Acțiunii 2012, deveniți membri ai amintitului partid politic, să se regăsească pe listele de candidați pentru alegerile parlamentare, pe locuri eligibile.

Această condiție nu a fost acceptată și negocierea a eșuat; din cei doi, unul a candidat pe loc neeligibil, iar celălalt nu s-a regăsit pe nicio listă. USR și-a strâns în cele din urmă semnăturile din Republica Moldova cu ajutorul altor forțe prezente la Chișinău (USR este de altfel apropiat de Partidul Acțiune și Solidaritate – PAS, partidul fondat de actualul președinte Maia Sandu, în prezent la guvernare la Chișinău.

În anul 2019, George Simion a candidat independent pentru alegerile europarlamentare de la 27 mai. Discursul său, programul și implicarea în scandalul româno-maghiar din jurul cimitirului internațional al militarilor căzuți în Primul Război Mondial de la Valea Uzului¹¹, a revelat o agendă mult mai naționalistă, mai fundamentalist creștin ortodoxă și mai conservatoare decât cea pe care Simion și apropiații săi o exprimaseră în anii celui de-al doilea val de unionism de care aminteam mai devreme.

Cert este însă că, încă de la începuturile Acțiunii 2012, George Simion afirmase în privat de repetate ori că obiectivul acesteia este să obțină realizarea reunificării celor două state românești până la Centenar, iar apoi, dacă nu se va reuși acest lucru, se va apuca de altceva. Ce altceva a devenit clar în anul 2020 când a înființat partidul Alianța pentru Uniunea Românilor (AUR), împreună cu Claudiu Târziu, fost președinte al Asociației Pro Vita și fost lider al

¹¹ <https://romania.europalibera.org/a/scandalul-de-la-cimitirul-din-valea-uzului-%C3%AEntre-rom%C3%A2ni-%C8%99i-maghiari-continuu%C4%83/29985185.html>

Coalitiei pentru Familie (CpF) – structura civică care a strâns 3 milioane de semnături pentru modificarea definiției constituționale a familiei și a căsătoriei și care s-a aflat la originea referendumului din toamna anului 2018.

AUR, cel de-al treilea partid antisistem apărut într-un interval de opt ani după Partidul Poporului Dan Diaconescu (PPDD) – partid parlamentar în legislatura 2012-2016 – și USR, a câștigat rapid teren prin opoziția sa la restricțiile impuse în cadrul stării de urgență și apoi al stării de alertă pentru combaterea pandemiei Covid-19, prima mare pandemie a secolului și a mileniului, declanșată în China spre finalul anului 2019. Printr-o curbă ascendentă neașteptată între alegerile locale, în care a obținut rezultate submediocre, și alegerile parlamentare, acest nou partid a trecut cu brio pragul electoral la 6 decembrie 2020.

Pe de altă parte, prin populismul său și prin rostogolirea în spațiul românesc a unui tip de discurs specific regimurilor Putin din Rusia, Orban-FIDESZ din Ungaria și Kaczinsky-PiS din Polonia, dar și cu accente legionaroide și din perioada național-comunismului anilor 1971-1989, AUR a ajuns un partid controversat, taxat ca extremist de o bună parte a elitei intelectuale, a clasei politice și a *mass-media* române și străine. Iar prezența în unele funcții de conducere ale acestui partid a unor foști activiști cunoscuți din perioada celui de-al doilea val de unionism, chiar dacă nu a tuturor, riscă să dăuneze acestui deziderat, așa cum a dăunat primului val de unionism trădarea (de fapt autodeconspirarea) acoperiților KGB de genul lui Iurie Roșca, liderul

Partidului Popular Creștin Democrat (PPCD) din Republica Moldova¹².

*
* *

Noi lumini asupra problematicii abordate în prezentul studiu sunt însă aruncate de evoluții pe cât de recente, pe atât de dramatice. La 24 februarie 2022, după ce timp de mai multe luni președintele Vladimir Putin a concentrat peste o sută cincizeci de mii de militari, cu toată tehnica de luptă, la toate granițele Ucrainei cu Rusia și cu Belarusul și a „negociat” cu Statele Unite ale Americii o retragere a NATO pe aliniamentul din 1997 (pun ghilimelele pentru că la Washington se consideră că nu a existat o negociere, ci doar un schimb de replici), a fost declanșată invazia totală a acestei foste republici unionale sovietice de către cealaltă fostă republică unională sovietică.

Nu era chiar un război nou, căci în anul 2014 Federația Rusă a anexat prin forță Peninsula Crimeea de la Marea Neagră și a început ostilitățile în Donbas, folosind pretexte separatiste locale, după o rețetă deja aplicată în Republica Moldova și în Georgia. Dar era o etapă nouă, mult mai amplă, vizând invazia totală, fapt în premieră pentru Rusia post-sovietică, cu tot „caziera” ei în materie de agresiuni la adresa vecinilor.

Și destul de rapid noul război, al cărui obiectiv final ar fi putut fi restaurarea unui al treilea imperiu rusesc în chiar anul Centenarului sovietic (URSS a fost proclamată în decembrie 1922¹³), prin obținerea controlului asupra tuturor celor trei republici slave ale URSS, cele mai importante și cele ai căror președinți

¹² <https://evz.ro/motivul-unionistul-iurie-rosca.html>

¹³ <https://romania.europalibera.org/a/anul-care-a-pecetluit-soarta-rusiei-%C8%99i-a-vecinilor-s%C4%83i/31637645.html>

LEPIS
în exercițiu au decis dizolvarea Uniunii Sovietice în decembrie 1991, a devenit tangent cu problematica studiului de față.

Astfel, tematica teritoriilor istorice românești aflate azi în componența Ucrainei și a celor circa cinci sute de mii de etnici români care trăiesc în această țară, marea majoritate drept comunități autohtone în exact regiunile amintite, a fost abordată în interesul propriu de ambele tabere.

Pe de o parte, propaganda rusă de război a tentat în mod repetat România și românii cu o eventuală participare la împărțirea Ucrainei și cu recuperarea Bucovinei de Nord, a fostului județ Hotin și a ținutului Herței. Ceea ce constituie un paradox și o dovadă de cinism, având în vedere că puterea imperială de la Moscova a fost cea care, la 2 august 1940, după cum vom detalia mai jos în studiul nostru, a atribuit aceste teritorii românești Ucrainei Sovietice. Unele propuneri, venite inclusiv de la un fost președinte al republicii și fost prim-ministru, Dmitri Medvedev, au frizat aberația, prin prezentarea unor hărți care atribuiău României nu doar fostele sale teritorii, dar și regiuni ale Ucrainei precum Vinița, pe care România nu le-a considerat niciodată ca fiind ale sale¹⁴.

De cealaltă parte, prin vocea cea mai autorizată a Ucrainei, președintele Volodimir Zelensky, a fost făcută de mai multe ori promisiunea că drepturile minorității române vor fi negociate și stabilite de comun acord cu România, pe baza unui principiu al reciprocității. Președintele ucrainean a făcut această

¹⁴ <https://www.g4media.ro/medvedev-publica-o-harta-cu-ucraina-dezmembrata-cea-mai-mare-parte-trece-la-rusia-iar-restul-la-polonia-si-romania-potrivit-politicianului-rus-harta-a-fost-creata-de-analistii-occidental.html>

promisiune inclusiv în discursul susținut prin videoconferință în fața Parlamentului României, la 4 aprilie 2022¹⁵. Aceste promisiuni marchează o întoarcere radicală cu o sută optzeci de grade a politicii ucrainene față de comunitatea istorică românească în chiar anul în care trebuia să se apropie de final ucrainizarea tuturor școlilor cu predare în limbile minorităților, legiferată în anul 2017 (vom reveni mai departe în studiu). De remarcat și faptul că, deși este în funcție din anul 2019, președintele Zelensky nu s-a pronunțat niciodată în acest sens anterior atacului generalizat al Rusiei asupra țării sale.

Este evident că în cazul niciuneia din tabere nu este vorba de o trezire bruscă a conștiinței. Nici Moscova și nici Kievul nu au hotărât din motive altruiste că doresc să îndrepte ceea ce au făcut greșit în trecut. Agenții și oficialii ruși încearcă să demotiveze românii din a mai acorda sprijin Ucrainei sau chiar, eventual, să-i întoarcă împotriva ei. Cu atât mai mult cu cât războiul merge mult mai prost decât preconizaseră consultanții Kremlinului. Iar Ucraina, la rândul său, are nevoie ca acest sprijin să fie menținut; România reprezintă unul din cei doi vecini cu graniță directă din NATO și din Uniunea Europeană, la care aspiră și Ucraina, una din principalele căi de scăpare pentru refugiați și gazdă pentru o parte din aceștia, una din căile de intrare ale ajutoarelor occidentale, precum și deținătoarea unora din porturile prin care exporturile ucrainene de cereale pot ocoli blocada maritimă rusească.

De asemenea, în ciuda faptului că există în România, ca și în perioada crizei sanitare din anii 2020-2021,

¹⁵ <https://romania.europalibera.org/a/discursul-pre%C8%99edintelui-ucrainei-volodimir-zelenski-%C3%AEn-parlamentul-rom%C3%A2niei/31785769.html>

un public destul de numeros care percută la propaganda și informațiile false de tip *fake news* propagate oficial și neoficial de regimul Putin și de acoliții săi, iar un partid politic, amintitul mai sus AUR, face conștient sau inconștient jocurile acestuia, o majoritate a românilor simt că e mai corect ca Ucraina să fie sprijinită și îi acceptă fără rezerve pe refugiații ucraineni. Această majoritate consideră că, dacă Ucraina ar cădea, Republica Moldova și România ar fi într-un pericol grav, imediat și iminent. Iar participarea la o eventuală împărțire a Ucrainei ar fi la fel de imorală și de lipsită de previziune ca și participarea Poloniei alături de Germania nazistă la împărțirea Cehoslovaciei¹⁶.

În fine, evenimentele încă în curs ale războiului de lângă noi au atins și teritoriul care a aparținut, în trecutul nu chiar atât de îndepărtat, țării noastre. Astfel, unul din cele mai disputate teritorii, încă din prima zi a invaziei, a fost cea stâncă din Marea Neagră care a găzduit acum două milenii principalul templu al cultului semi-zeului războinic Ahile, Insula Șerpilor¹⁷. Luptele de aici, de la reacția demnă a grănicerilor ucraineni somați să se predea la 24 februarie 2022¹⁸ la retragerea trupelor ruse anunțată oficial de ambele părți în ziua de 30 iunie același an¹⁹, au fost intens mediatizate în întreaga lume.

¹⁶ <https://www.expatica.com/be/general/poland-says-role-in-czechoslovakias-annexation-a-sin-74925/>

¹⁷ <https://dilemaveche.ro/sectiune/editoriale-si-opinii/tilc-show/disparitii-de-pe-insula-serpilor-623713.html>

¹⁸ <https://www.g4media.ro/audio-inregistrare-cu-schimbul-de-replici-dintre-rusii-de-pe-nava-de-razboi-care-a-bombardat-insula-serpilor-si-granicerii-ucraineni-care-au-refuzat-sa-se-predea.html>

¹⁹ <https://www.dw.com/ro/moscova-%C8%99i-kievul-anun%C8%9B%C4%83-retragerea-trupelor-ruse-de-pe-insula-%C8%99erpilor/a-62316800>

*
* *

La doi ani după terminarea lor, manifestările dedicate Centenarului 2018 au ajuns să reverbereze în criza majoră care divide la ora actuală în mod schizofrenic, în structuri care se oglindesc reciproc, Marea Lojă Națională din România (MLNR), principala organizație francmasonică regulată din țara noastră (dar cea mai mare comparativ și cu entitățile iregulare).^{20,21} Parte componentă a Francmasoneriei Universale, care administrează primele trei grade, cele tradiționale și comune întregii masonerie speculative²², MLNR duce azi o existență dedublată, dar, în spiritul discret al acestei confrerii, scandalul din interiorul său a răbufnit doar fragmentar în presă.²³

Vorbim despre o organizație structurată la nivel național și cu conexiuni internaționale, din care fac parte oameni din cele mai diverse domenii, inclusiv politicieni și afaceriști. MLNR a împlinit în 2020 o sută patruzeci de ani de la fondare²⁴ (1880 – până atunci, lojile masonice speculative din spațiul românesc funcționaseră sub oblăduirea altor obediențe naționale,

²⁰ recunoscută de United Great Lodge of England (UGLE) – Marea Lojă Națională a Angliei, considerată Loja-Mamă a Lumii – n.a.

²¹ <https://www.ugle.org.uk/about-freemasonry/history-of-freemasonry>

²² numită astfel spre a fi deosebită de masoneria operativă, adică breslele zidarilor din Evul Mediu – n.a.

²³ <https://www.capital.ro/l-au-dat-afara-din-masonerie-scandalul-momentului-in-romania-un-greu-parasit-marea-loja.html>, https://www.economica.net/exclusiv-cutremur-in-masonerie-se-cere-demisia-marelui-maestru-i-a-conduceri-mlnr-rupe-i-tacerea-au-facut-poli-ie-politica_184179.html, <https://www.mediafax.ro/stirile-zilei/masonii-romani-si-au-demis-marele-maestru-19400455>

²⁴ <https://mlnr.xyz/istoric>